

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 „
Melyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahéttől az
ünnepek utáni napok kivételével,
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 18. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1915 január 23.

OROSZORSZÁG.

A nagy kolosszus. Mindig így emlegettük Oroszországot és valami irtózáttal vegyes bámulattal tekintettünk arra az óriási hatalomra, mely áttörve a civilizált lengyel állam testét, reákönyökölt jobbával a mi határainkra, fejével a skandináv félszigetet érte, lábával a török birodalmat tiporta, balkézével pedig egymás után morzsolta össze Észak-Azsia népeit.

A nagy kolosszus ingadozik. Ránk tört, még mielőtt belsőleg megerősödött volna kellőleg. Csak területe volt nagy, de ezek közt a széles határok közt nem ért rá a rabláncra fűzött népeket meg is ölni és helyükbe a maga fajtáját telepíteni. Iparának javarésze lengyel és német, gabonáját többnyire kisorozok termelik, legjobb hajósai finnek, állatjait ázsiai mohamedánok tenyésztik, vadprémjeivel a tatárok kereskednek. Mindezeket kegyetlen szigorral szorította a nagy orosz vasgyűrű, egy részük bele is szokott a gyűrűbe, kezdett beletörődni, hogy oroszszá kell válnia.

Ha még pár évtizedig tart a béke, talán Oroszország már megoldotta volna a maga nemzetiségi kérdéseit.

Közbejött azonban valami: magának a nagy orosz fajnak ébredése. Ha Oroszország nemzetiségeit le is számítjuk, még mindig marad mintegy 80 millió nagyorosz. Ez az együtt, egy tömegben élő ember-sokaság kezdett emberi mivoltának tudatára ébredni és a többi nemzetekhez méltó életet, jogokat, szabadságot követelni; ez pedig pusztulását jelentette volna a cárizmusnak és ami azzal összeforrott: az orosz görög keleti „ortodoxianak.”

A belső forrongást kifelé próbálta a cárizmus levezetni. Így ment bele a japán háborúba, így próbálta meg most legázolni a lengyel után Európa kulturájának két további őrállóját: a magyart és a németet.

Az orosz vasgyűrű terjeszkedni próbált ismét. Ezuttal sikertelenül. Nem az állami élet csődjéhez jutott nemzetekkel volt most dolga, mint volt egykor Lengyelországban. Nemcsak Németország állott egy emberként császára mellé, nemcsak Magyarországon tettek félre a pártok minden elkeseredett ellenségeskedést, hanem még Ausztria is az állami egység csodás erejét mutatja. És az orosz tuleró, mely a gőzhen-ger legázoló sulyával akart előre nyomulni Budapestig, Berlinig és Bécsig, kénytelen volt megállni, majd lassan hátrálni s ma már készülődnek arra, hogy Magyarországot, Ausztria és Németország, az

új hármasszövetség seregei fognak bevonulni Varsóba.

Varsó elfoglalása pedig sokkal többet jelent, mint egy orosz tartomány fővárosának megszállását. Ha Varsó elesik, akkor át van törve az orosz vasgyűrű ezen a törésen mint valami szelepen át tódulhat ki minden felszabaduló nemzetiségi és szociális erő. Szétfoszlik az orosz tulhatalom legyőzhetlenségének babonája s a felszabadult népek boldogulása lép a cári zsarnokság helyébe.

Ennek ígérete az a jelenség, hogy az orosz kolosszus ingadozik. Ez lesz a mi harcaink legszebb jutalma.

Ungban visszavertük az oroszokat.

Budapest, január 22. Az Est jelenti Besztercéről: Jakobeninél nyugalom van, csak jelentéktelen ágyuharcok voltak. Lajosfalvánál harcok folynak, de az oroszok nem érték el eredményt.

Ungban lényegesen előbbre jutottunk. Az ellenség visszavonul.

Az oroszok készítik Varsót az ostromra.

Budapest, január 22. (Tud. cenz. táv.) Amsterdamból táviratozzák: A Times munkatársa jelenti Varsóból, hogy Blonienál feltűnő mozgólódás észlelhető. Az oroszok a fákat kivágják, úgy, hogy a nyugat felé eső terület szinte billiárdasztalszerűen kopasz. Így meg van könnyítve a várágyuk célzása.

Budapest, január 22. (Cenz. táv.) Berlinből sürgönyzik: Az Italie varsói levelezője jelenti, hogy naponta rengeteg ember menekül kiéhezve Varsón keresztül. A menekülők rémes részleteket beszélnek a harcra lakosság szenvedéseiről.

Varsó sorsa eldönti a hadjáratot.

Budapest, január 22. (Saj. tud.) A Ruszkija Vjedomosti az orosz kormányhoz közelálló nagy lap vezércikkben foglalkozik Varsó védelmének kérdésével és követeli, hogy Lengyelország fővárosát az utolsó csepp vérig védelmezzék, mert Varsó eleste végleg eldöntené a hadjáratot. A lap szerint Galiciát és Bukovinat a cél érdekében a leggyorsabban ki kellene üríteni, hogy Varsónál koncentrálják összes csapataikat.

Orosz fogságból megszökött katonák.

Budapest, jan. 22. (M. T. I.) Szibériából 140 német, osztrák és magyar hadifogoly megszökött. Útközben fegyvereket szerezve megölték az őrségeket.

Varsóért verekednek a szövetséges csapatok.

Budapest, január 22. (Saj. tud.) Genfből táviratozzák: Szentpétervárról érkezett jelentések szerint Konapka és Radzanow községeknél jelentékeny harcok fejlődtek ki a Varsó felé hatoló német-osztrák-magyar és a védő orosz seregek között. Visográd és Vitkovics községek határában a Bzura balpartján az orosz lövészárkok sokat szenvedtek a német tüzérségtől.

Witte katasztrófától félti Oroszországot.

Budapest, jan. 22. (Saj. tud.) Szófiából táviratozzák: A Dnevnikben nagy fel-tűnést keltő cikk jelent meg most, egy orosz politikus magánlevelét közli az ujság. Esze-rint Witte és politikai barátai Oroszországot katasztrófától féltik, amelytől csak a Német-orozsággal mielőbb megkötendő becsületes béke mentheti meg.

Az orosz támadás meggyúsult a Kaukázusban

Budapest, jan. 22. (A sajtóbizottság engedélyével.) Konstantinápoli sürgöny szerint a török főhadiszállásról ezt a hivatalos jelentést adták ki:

Az orosz támadásokat az egész vonalon feltártóztattuk.

Cuxhafen a német léghajók bázisa.

Budapest, január 22. (Magyar Távirati Iroda.) Az a tény, hogy a Zeppelinek Cux-havenből indultak el az angol partok bom-bázására, azt bizonyítja, hogy nem sértették meg Hollandia semlegességét.

Budapest, január 22. (Cenz. táv.) Ber-linből jelentik Az Estnek:

Londonban a régi támadás leirhatatlan izgalmat keltett. A megtámadott vidéken az utasításokat senki sem tartotta be, az em-berek az első robbanásra a pincék helyett az utcára rohantak. Szerencsésük volt, hogy a villamos fővezetékeket gyorsan sikerült elvágni s a léghajók nehezen tájékozód-hattak.

Budapest, január 22. (Tud. táv.) Ber-linből táviratozzák: A londoni sajtóiroda ma megcáfolja tegnapi hírét, mintha az angolok egy Zeppelin léghajót lelőttek volna. A

Zeppelinek egymás mellett hadisorban re-pülték át a tengert és a brit partokon kü-lönváltak.

Az angol Times Yarmouthból ezt a je-lentést kapta a Zeppelinek pusztításairól.:

Petorvoadban a bombázás következté-ben több ház összeomlott. Scheringshamban öt bomba esett le, de senkit sem sértett meg. Kingslynnben a károk fölbecsülhetetlenek. Beninghouse teljesen megsemmisült. Egy fiatalembert az ágyában ölt meg a bomba, amely halálosan megsebesítette a fiatalember szüleit és testvéreit.

Milanóból sürgönyzik:

A Borrie della Sera fölveti azt a kér-dést, hogy a Zeppelinek miért kerültek el Londont, holott az ezt védő kis légi flotta ugy sem érvényesült volna ellenük?

A német kancellár Franciaországról.

Budapest, január 22. (M. T. I.) A német kancellár egy amerikai ujság-írónak kijelentette, hogy Németország-nak minden cikkből elég van a há-boru végig küzdésére. Franciaország-íránt nem táplálunk gyűlöletet, hiszen a fronton valósággal barátkozunk egy-mással. Ő folyton a béke fenntartásán dolgozott és nem oka a háborúnak.

Legyilkolt macedón menekülők.

Budapest, január 22. (Tud. cenz. táv.) Szófiából sürgönyzik:

Szerb katonák a bolgár határon a ma-cedón menekülteket megtámadták és közülük lőttek. A tüzelés tizenöt embert megölt a menekülők közül.

Wilson még nem kezdte meg a békeakciót.

Budapest, január 22. (M. T. I.) A Morningpost szerint a Wilson béke

közvetítési akeiójáról szóló hír ko-holt. A jelenlegi idő erre nem al-kalmas.

800,000 orosz tartalékos a harctéren.

Bern, január 21. (Saját tud.) Orosz jelentések szerint az orosz hadveze-tőség a tartalékból nyolcszáz ezret küldött harc vonalba. (M. T. I.)

Husz évjártot soroz az orosz.

Budapest, január 22. (Saját tud.) A pétervári távirati ügynökség sze-rint az orosz kormány behívta az 1890—1875. év között született nép-fölkelőket. Az oroszok ezzel husz évjártot soroznak.

Varsó alatt lesz a döntés.

Budapest, január 22. (Saját tud.) Az összes orosz lapok hangsúlyoz-zák, hogy a döntés Varsónál lesz. A fagy beállott, a lövészárkok nem adnak védelmet. Véres döntő küzdelem várható.

Elsülyesztett angol gőzös.

Budapest, jan. 22. (M. T. I.) Egy német tengeralattjáró hajó Rotterdam körül megállította a Durward angol gőzöst. Fel-szólította a parancsnokot és személyzetet a hajó elhagyására. Miután ez megtörtént, elsülyesztette a hajót.

Piaci mizériák.

Gazdasszonyok panasza.

A gabona és lisztárak megállapításának meg van a jóhatása, mert ha ezt, bár késve is, nem rendeli el a kormány, ma már kö-rülbelül a koronás lisztáraknál tartanánk s a közönség teljesen ki volna szolgáltatva a malmoknak és a kereskedőknek. Azonban a tapasztalat azt igazolja, hogy azoknak volt igazuk, akik sürgették, hogy Nagyvárad esz-közölje ki az ármegállapítás jogát a többi fontosabb élelmiszerekre is.

A nagyváradia piacon az élelmiszerek árának meghatározásánál ugyanis, a közön-ség teljesen ki van szolgáltatva a helybeli és vidéki kofák kénye-kedvének.

Ugyanis ma már nemesak termelők hoz-nak be élelmiszereket a nagyváradia piacra, hanem valóságos kofa invázió lepi el a váradia piacot a vidékről; tömegesen hoz-nak be eladásra a vidékről élelmiszereket olyanok, akik a vidéken összeszednek min-dent a termelőktől s piacunkon magas áron adják el a vidéken összevásárolt élelmi-szereket.

Ez már egyik, kevésbé ellenőrizhető és megakadályozható módja az élelmiszerek megdrágításának.

A másik oka a drágaságnak a nagy-váradia kofák azon eljárása, hogy még a ko-rai órákban összevásárolnak minden vala-mirevalóbb élelmiszert s mikor már az ő ke-zükben van az áru, felesigázzák az árakat. Nincs senki, aki megakadályozná őket az elővásárlásban. A szabályrendelet csak nyom-tatott betű.

A baromfiak mikor a piacon eladásra kerülnek, már mind a kofák kezében van-nak, akiktől csak rendkívül magas áron lehet beszerezni. Pedig a mai óriási marha-hus és disznóhús árak mellett, igazán az olesó baromfi pótolná némileg a husszük-ségletet.

Hogy az elővásárlás mennyire megdrá-gítja a baromfi árát, mutatja az is, hogy aki még a piacra jutás előtt vásárol a ter-melőtől baromfit, hasonlíthatatlanul olesóbban jut hozzá, mintha a piacot keresi fel szükség-leteinek beszerzése végett. Az utcán való vásárlás azonban csak kivételes, mert csak nagyon ritka az olyan gazdasszony, aki ehhez folyamodik. Különben is ezt tiltja a szabályrendelet.

A rendőrség jobban utánna nézhetne a piacon a kofák üzemeinek s megóvhatná a közönséget az élelmiszerezusrától, csak egy kis erély és jóakarát kell.

Prémet a katonáknak.

A téli háboru borzalmai ellen harcossáinknak prémre van szükségük. Enyhítsük szen-vedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hddse-gélyző Hivatálnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díj-mentes.

Te.

Délutáni csöndben érkezett meg a nagy kaszárnyába.

A márvány obeliszken napfény táncolt, a kapu előtt parádés órség, ragyogó sárga gombjuk messzire esillogott, halkán beszélgettek, biztosan ő róla, mert mióta észrevették, hogy egy piszkos, sebesült katona kapaszkodik fölfelé az angol park széles útján, azóta mind arra néznek és kíváncsian várják.

— A béke, mondta fanyarul. Ott áll a béke a kapuban.

Azt mondták, hogy menjen a második emeletre. Ott laknak az önkéntesek. Most éppen ebéd után vannak, délelőtt nagygyakorlatuk volt, délután itthon maradnak és esetleg iskolába mennek.

Iskola? . . . Nem is emlékezett arra, hogy mikor járt ő iskolába. Töméntelen idő telhetett el azóta, mert nagyon öregnek érezte magát, fáradt vendégnek, aki most megjött egy fényes tiszti iskolába a régi bajtársak közé, meglőtt lábbal, mellet verdeső kusza szakállal, sáros köpenyegben, egyik cipőjéről leszakadt a sarok még Valjevóban és a keze, a keze . . . a finom keskeny fehér keze milyen fekete! . . .

A márvány lépcsőkön botorkálva ment fölfelé, mint egy haldokló satyr, aki eljött még egyszer megfürödni az emberek közé. Belekaroltak, vitték, ölelték, elébe tódultak a nagy hideg termekből, harsogták a nevét végig, a fegyveres folyosón:

— Itt van Mezey! Megjött Mezey! . . .

Bevittük a legszebb szobába, lefektettük a legpuhább ágyra és elébe hordtuk a szivünket. Ki édes gyümölcsöt, ki édes italt, ki finom dohányt hozott s aki nem tudott adni valamit, az jó hírekkel kedveskedett neki. Nem tudott szóhoz jutni, csak ölelgett bennünket esillogó szürke szemével.

— Fiúk, csakhogy újra itt vagytok köztetek! . . .

Egy kicsit melegedett a szive, úgy beszélt, mintha apánk volna, öreg, borult örömmel köszöntötte a lobogó jószágot. Szerettük volna kárpótolni valamivel. De mit adjunk, mit adhatunk mi neki, olyan mostoha volt még az elindulása is. Esős éjszakán, árva faluból indultak el sárban, hidegben. A mi utunk városból vitt ki, virágosódon, kendők alatt, lányok között; az övé nagyon sivár volt, nagyon szomorú.

Leültem a lábához és mikor már senki sem zaklatta, akkor én kezdtem ostromolni.

— Hát én mivel örvendeztesselek meg szegény bajtárs. Én vagyok a te legnagyobb adósod. Ezek a golyók engem értek volna, ha nem cserélünk századot.

— Te is voltál, te is kaphattál volna. Nincs adósságod nálam. Én is akartam a cserét. És én gazdag vagyok! A legnagyobb tűzben lakik az Isten, a legnagyobb tűzben jók leszünk, bőlesek, kincseket kapunk. Valjevóból öt darab négyszáz éves könyvet küldtem haza. Ne sajnálj. A lábam? . . . Istenem, a gazdagságot meg kell valamivel fizetni.

Ez az öreg ember nem volt többé az a rajongó ifjú, akivel együtt versengtünk, hogy minél előbb tűzbe kerülhessünk. De azért

nem volt idegen, csak öreg, fölényes, megközelíthetetlen és nekünk drága bajtárs.

Délután parádé volt. A század esillogott a tisztaságtól s messze, egy dombon állt a kapitány, aki úgy tartotta kezében a századot, mint egy kis gépet. Mezeyt előre kitanítottuk, hogy vigyázzon: szabályszerűen jelentkezzen, a ruháját hozza rendbe és gondolja át jól a neveket, ahol volt, mert ha ingadozik, ha nem beszél biztosan: akkor a kapitány egy-kettőre lerántja a sárga földg.

Szerettünk volna éljenezni, mikor jött. Bicegő, szürke satyr. A kapitány megállította a századot.

Most . . . most, ha az arevonat előtt állanék, tisztelegtetném az egész századot előtte.

Piszkos köpenyegre nyitva volt, szürkefekete vérfoltok aludtak benne, derékszíja lógott, vak gombjai röhögtek a kapitány szemébe; jaj, mi lesz vele? . . .

Bágyadtan tisztelgett és jelentette, hogy a haretérről jön sebet kapott.

A kapitány hirtelen átlépte azt a három lépést, amit a szubordináció előír s a kezét nyújtotta.

— Szervusz! . . .

Olyan egyszerű volt az egész. Meg volt a kiténtetés, az ajándék, amit mi nem tudunk megadni. Ezzel a „szervusz”-szal egyszerre barátjává tette az egyszerű önkéntest, úgy beszélt vele, mint a tisztjeivel.

— Hol voltál! . . . Hol kaptál sebet . . . Hol feküdtél eddig . . . Nincs valami kívánságod . . .

És ez így ment egész végig. Mindig te és te! És mikor a kapitány is el kezdte mesélni, hogy ő itt és itt volt, ő is mennyit szenvedett, mennyit túrt: akkor éreztük, hogy rengeteg melegség forraszt össze bennünket katonákat, rengeteg szépség, jószág, olyan titkos, egyszerű és tiszta örömek, amit csak mi tudunk sokra becsülni.

Este lett, mire bicegre ment a vasut felé. Elégedett volt és büszke. És mi végtelenül örvendtünk, hogy mégis tudtunk neki egy kis örömet szerezni azzal az egy szóval, hogy: te.

Hova lehet utazni?

Az érvényben levő menetrend.

A magyar államvasutak igazgatósága által hadi célokból elrendelt forgalmi korlátozások nagyban érintette Nagyváradot, mivel éppen a városunkban átfutó fővonalakon volt legnagyobb a korlátozás. Tegnaptól kezdve azonban a rendes vonatok egyrészt újból forgalomba helyezték. A tegnapi óta érvényben levő menetrend a következő:

	szv.	szv.	gyv.
Budapest ny. p. u. ind.	—	—	9.35 é.
Budapest keleti p. u. ind.	8.20 r.	6.15 e.	—
Nagyváradra ér.	3.48 d. u.	2.12 é.	2.20 é.
Nagyvárad ind.	4.18 d. u.	2.50 é.	2.28 é.
Kolozsvár ér.	8.24 e.	7.13 r.	5.47 r.
	szv.	szv.	gyv.
Kolozsvár ind.	6.35 r.	6.19 e.	10.54 é.
Nagyvárad ér.	10.47 d. e.	10.36 é.	2.16 é.
Nagyvárad ind.	11.07 d. e.	11.09 é.	2.26 é.
Budapest k. p. u. ér.	6.00 e.	7.20 r.	—
Budapest ny. p. u. ér.	—	—	7.35 r.

A nagyvárad—szegedi vonalon a hadimenetrend van érvényben s így Békéscsa-

bán nincs meg az összeköttetés Budapest felé.

A nagyvárad—székelyhid—érmihályfalva—margitai vonalon szintén a hadimenetrend van érvényben, de ez irányban csak hivatalos közegek utazhatnak.

A belényesi, debreceni, és kóti vasutvonalakon a rendes menetrend szerinti vonatok közlekednek.

A szegedi szállítási visszaélések.

Három vádlott ügyében a katonai bíróság ítélik.

Hetek óta beszélnek már a városban arról, hogy a szegedi katonai ügyészség a budapesti rendőrség kiküldöttjeivel egyetemben nagyszabású katonai szállítási visszaéléseket leplezett le Szegeden és a nyomozás eredményeként egész sereg embert tartóztatott le. A nyomozás érdekében a lapok eddig nem foglalkoztak az ügyvel, most azonban, hogy a nyomozás befejeződött, egy hivatalosan engedélyezett kommunikéval, nyilvánosságra került a dolog s a fővárosi sajtó már részletekkel is foglalkozik.

Január 3 án érkezett Szegedre a budapesti államrendőrség küldöttsége Czövek és Németh rendőrfogalmazók és három detektiv. A rendőrség emberei Zsifkovics József dr főhadnagy, katonai ügyésszel kezdték meg a nyomozást és hamarosan a legszebb eredményt érték el — ha szabad ezt a kifejezést használni — ami első sorban Zsifkovics katonai ügyésznek az érdeme, aki nagy rátermettséggel irányította helyes mederbe a nyomozás szálait, melyeket a budapesti rendőrség kitűnő emberei sikerrel bonyolítottak le.

A bűnös manipulációk központjában Meinx Walter főhadnagyi rangban levő katonai tisztviselő és Szaib József tartalékos őrmester állottak. A két katonaeMBER a szállítások előtt arra szólította föl a kereskedőket, hogy a hivatalosan megállapított maximális áraknál magasabb árakon tegyenek ajánlatot és majd az így szerzendő sápon megosztokodnak. Az egyezés létre is jött köztük és két hónapon keresztül folytatták ezeket a bűnös üzelmeket.

A főhadnagy és az őrmester, akik néhány héttel ezelőtt földhöz ragadt szegény emberek voltak, föltűnő módon nagylábon kezdtek élni. Ők, akiknek azelőtt alig volt néhány korona hitelük, valósággal szórták a pénzt. Az őrmester például Szilveszter éjszakáján olyan jókedvű volt, hogy százkoronás bankjeggyel gyújtotta meg a cigarettáját és vígan így szólt rémüldöző asztaltársaságához:

— Ha akarom, megveszem ezt az egész kávéházat, sőt ha úgy tetszik, még a palotát is, amelyben a kávéház van.

A nyomozás első szálait a vasuti fuvarlevelekkel történt visszaélések fordították Szeged felé. A bűnös társaság, amely nehéz ezeket szerzett, a koronás, apró panamáktól sem riadt vissza. Katonai fuvarlevelekkel is manipuláltak, aminek az az előnye, hogy az azzal föladata áru nagy kedvezménynyel és soron kívül szállíttatik. A fuvarlevél-manipulációk nyomozásánál derült azután ki, hogy a nagykereskedőknek, a megbízott katonai szállítók jogtalan anyagi előnyöket szereztek azáltal, hogy a szerződésben kikötött áruknál selejtesebb minőséget és kevesebbet szállítottak. Az is kiderült a nyomozás során, hogy a társasággá csoportosult bűnös emberek fiktív számlákat mutattak be és fiztettek ki s az így fölvert pénzeket megosztokodtak.

Az okozott kárt a nyomozás eddig meg-

állapítani nem tudta. Az érthető is, mert itt olyan nagy visszaélésekről van szó, amelyek teljesen kitisztázni ilyen rövid idő alatt lehetetlen. Némileg tájékoztat a kár nagyságáról az, hogy Meinx Walter főhadnagy novemberben és decemberben tíz millió koronán felüli összeget utalványozott ki az Osztrák-Magyar Bank szegedi fiókja útján.

A nyomozást vezető ügyész elsőnek Szaib József őrmestert tartóztatta le, majd néhány óra múlva a börtönbe került Meinx Walter főhadnagy is. A két ember a vallatás során hamarosan megtört és megneveztek büntőrségeket is. Vallomásuk alapján egymásután idézték meg a rendőrségre Kárász József katonai szállítót, Beregi Béla nagykereskedőt, Böhm Sándor nagykereskedőt, Herzl Lajos kereskedőt, Gruner Mór nagykereskedőt, Gerő Armin és Kunz Rudolf gyárigazgatókat, Gruber Zsigmond kereskedőt, Schwartz Henrik kereskedőt és Laehner Károly államvasuti főellenőrt. A tíz embert a kihallgatás után azonnal letartóztatták és a szegedi törvényszék fogházába kísérték.

Harsányi Elemér dr. vezető királyi ügyész átvette a vádat, de annak a véleményének adott kifejezést, hogy a bűnügy a katonai bíróság elé tartozik. Ennek folytán Beregi Béla, Böhm Sándor és Kárász József ügyében összeült a szegedi törvényszék vádtanácsa, amely ki is mondotta a katonai bíróság illetékességét. A vádtanács határozata ellen fölfolyamodással éltek a szegedi táblához, amely tegnap délután hozott határozatával jóváhagyta a törvényszék vádtanácsának végzését. A másik hét vádlott ügyében ugyancsak tegnapelőtt határozott a törvényszék vádtanácsa és Rigó Endre dr. elnök hirdette ki a határozatot, amely szintén a katonai hatóságot mondja ki illetékesnek ezeknek az ügyekben is. A határozat ellen a vádlottak fölfolyamodással éltek.

A katonai hatóságok a következő hivatalos jelentés közlését engedélyezték ebben az ügyben:

— Szegeden a katonai szállítások körül felmerült, illetve jó részben beigazolt visszaélések tárgyában a budapesti m. kir. államrendőrség minisztertanácsi határozattal megbízott kirendeltsége és a szegedi honvédkerület parancsnokságának ügyésze nyomozást folytat, a melyek közelebbi részletei azonban a nyomozás teljes eredménye érdekében, illetve közérdekből még nem közölhetők.

Ertesülésünk szerint különben az ügy elbírálásába a katonai bíróság is beleszólt.

Az elesettek fosztogatóinak kivégzése.

Tmaszow egyik tágas udvarán deszkarakárnak nagy gödröt ásnak az utász katonák.

— Csak nem itt lesznek a lövészárkok, főhadnagy ur?

— De igen. Csak hogy ezekből nem fognak tüzelni ránk!

— Hogy-hogy? Ha szabad kérdeznem!

— No igen, ezek lövészárkok, amelyek egyuttal — sirul szolgálnak majd a kivégzendőknek!

Jön a gyászmenet. Körülbelül 100—120 főből álló „civil” férficsapat egy bosnyák század szuronyai között jajvesszékelve kullog a gyászhelyre.

Nagy bünt követtek el a nyomorultak.

Fosztogatták a holttesteket. Megesonkították, sőt meg is gyilkolták a sebesült katonáinkat. Raboltak a saját falujukban stb.

A gaztettet azonban csak nyolc nyomorultulra lehetett egész pozitívan rábizonyítani. A büntetésük: golyó általi halál. A többi gyanús nyomorultat „tanulni” hozták ide.

A reszkető bűnösöket kivezetik a tömegből.

— Oj joi! Mo-je dra gie pano-vie, prosie pra mi lose! (Drága uraim, kegyelem, kegyelem!)

Egy lengyel pap ott áll mellettünk, aki előkészíti őket a végső utra.

A sirgödör szélén letérdapelnak. A kezeiket megkötik hátul.

Erre kiválik a bosnyák századból 40 hatalmas szál katona s a kivégzendők előtt megfelelő távolságban megáll.

A nyomorultak hatványozott jajgatása a jelenlevők ajkán teljesen elcsémélt a szót.

— Mo je dra-gie pa-no-vie. Oh Bosnie . . .

A bosnyákok arcán még egy izom se rándul meg.

Csöndben leveszik a vállról és célzásra emelik a fegyvert.

Az egyik nyomorult nem bír már térdelni. Hátra dől. A másik megúszott. Nem jajgat. A többi jajgatni már megszűnt.

Mintha már tudnák, hogy a földi hatalom nem kegyelmez többé. Kegyelmezzon hát az égi hatalom. A lengyel lelkész utasításait sorsukba való beletörődéssel fogadják.

— Miatyánk! Ki vagy a menyekben . . .

— Bumm, bumm.

A bosnyákok kitünően lőttek.

A holttestek a lövés után rögtön begurultak a sir gödörbe.

Térdelünk.

. . . és ne vigy minket a kísértetbe, de szabadíts meg a gonosztól. Amen.

Répássy Adám,
tábori lelkész.

Egy honvédhadnagy naplója.

Napló. Romantikus kedélyű és finom érzésű lények hangulatainak, röpke impressióinak volt kincses ládája a béke éveiben, mikor még rémületet keltett egy pár száz ember halála s könnyeket fakasztott szemünkből még egy embernek a szomorú tragédiája is.

Akkor még halk és magunk előtt is félve rajtett titkokat biztunk a fehér lapokra, rábiztuk álmainkat, képzeletünk játszi suhanásait.

Neveket irtunk bele, amire szívünk megdobogott vagy szépséges verssorokat. A lapok közé száraz és lepréselt virág szirmokat tettünk. Akkoriban a napló esupa hangulat volt.

És jött a háború. Mindenki, aki elment, vitt magával egy kis könyvet. Azért, hogy naplót vezet. A véres valóság és szenvedés naplóját. Elvitt mindenki magával egy kis noteszt, vagy egy pár fehér lapot, hogy megjegyezze azokat a hatásokat, amelyeket a halállal való küzdelem perceiben mutat a lélek ideges szeizmogramja.

Ilyen napló került a kezeim közé, a melynek minden sora tele van egy fiatal lélek igaz és magyaros bátorságával.

Szóljon a napló.

Nov. 19. Reggel óta dörög az ágyu. A mi zászlóaljunk ezredtartalékknak van rendelve. Jól beástuk magunkat a földbe és onnét nézzük, mint pusztítja az oroszokat a mi fenomenális tüzéségünk. Mellettünk is vagy 200 srappnell robban fel, anélkül, hogy nagyobb kárt okozna Estefelé felbe szakadt a hars. Tovább megyünk.

Nov. 20. Nem történt semmi nevezetesebb dolog. Ma sokszor gondoltam haza kedves szüleimre. Elképzelttem, hogy milyen jó volna, ha egy percre is, köztük lenni. De

jól van ez így is. Katona vagyok és hozzá magyar katona, magyar honvéd.

Nov. 21. A menetelést folytatjuk. Ma hallottam, hogy az oroszok nagyon kegyetlenek. A sebesülteket átszurják vagy keresztül lövik. Elég nem szép dolog. Asért csak kerüljünk szemtől-szembe, majd megbosszulom rajtuk magamat.

Nov. 22. Megállapítjuk, hogy kik maradtak el. Nem tudom mi lehet a gyomorom. Igaz, hogy már napok óta teán és fekete kávéval élek. Élelem most nincs. Egy kis feketének elégnék kell lenni egész napra. Nem tudok nyelni, még kenyeret sem. Valami baj lesz.

Nov. 23. Kirendelték szakaszomat komprombolásra a Dnyeszterre. Kegyetlen hideg szél fu. Csak úgy vacogunk a hidegben.

Nov. 24. Hurrá! Ejjent! Van már szalonnánk is. Kiváló és kitünő tejszörpöt kevertünk. Végre napok után egy igazi pazar lakoma. Este egy erődített helyre vonultunk be, P . . .-be. Itt sokáig ellehetnének. Irni nem igen lehet. Szivar vagy cigarettának hirtelen sincs. Nincs más mit csinálni, jó nagyokat alszunk. Mint zászlóalj ügyeletes tiszt éjjel 3-szor tartottam vizsgálatot. Minden rendben volt.

Nov. 25. Reggel az ellenség srappellekkel köszönt. Ugy szállanak ezek a levegőn keresztül, mint megriadt madarak. Ki tudja mennyi embernek halálát jelenti borzasztó zúgása. Nem valami kedves hangja van. Hallottam már szebbet is. Istenem, fogok-e még drága melódiákat hallani? Éjjel nagy lövöldözés volt. Mintha megbolondultak volna az oroszok, csak úgy szórták felénk a golyók fergetegét.

Nov. 26. A sáncokban tartózkodunk. Esőre áll az idő. De jó volna egy gummi-köpenyeg. Nem baj, ha nincs is. Mi történhetik? Legfeljebb megázom, mint egyszer régen — májusban, a diák majáliston.

Most a halálnak van itt majálistja. Igen, tegnap hajnalban szüleimről álmodtam. Édesapám megcsókolt és megsimogatta arcomat. Édes anyám könnyezett. Ma éjszaka megint nagy zeneestély volt. Az egész levegő tele volt iszonyu ropogással. Láttam, amint gránátunk egy csomó orosz tőpött tagokkal kidobott a lövészárokból. Még meg sem hatott a hitvány. Milyen sivár lett a lelkem, ezelőtt megindított egy kis katicabogár pusztulása is.

Nov. 27. Jobkról tűz, balról tűz. A levegő tele van füstfelhőkkel. A nap csak félénken tud keresztül törni a füstfátvolon. De azért süt reánk, ha gyengén is. Én is lelőttem ma egy pár muszkát. Láttam gukkeremen keresztül, mint vágódnak a földre.

Ropogás, zaj, szuronyok villogása. Nem baj. Csak még egyszer haza mehessenek. Az édes szüleimhez. Reméljük a legjobbakat. Majd megtanítjuk a muszkát emberségre. Nem fog azt hiszem, még egy oktatást kérni. Azt mondják L-nél már tönkreverték őket. Majd mi is adunk nekik egy pár meggyagot. Fogyasszák el jó egészséggel. Megkésérülük még az bizonyos.

Nov. 28. A zászlóalj parancsnokunk kiváló ember. Olyan remek helyet választott ki, hogy az valami kitünő. Ha ő vezet bennünket, nem kell félni. Minden nagyon jó.

Levelet irtam haza. Vajjon megkapják-e?

Nov. 29. Tegnap este megkezdtek a menetelést. Azt hiszem P . . . felé megyünk. Különbben majd meglátjuk. A muszka kissé tulerős lesz. Nem baj. Magyar honvédek vagyunk. A jó Isten választott katonája.

Most megverjük kegyetlenül a muszkákat. A tüzéségünk nagyon jó. A muszka gyalogság gyáva, fut, mint a nyul.

Nov. 30. Hajnali 4 órakor riadó. Hareba fejlődünk. Egy buzaöldön megyünk keresztül. Felettünk egy nagy madár csapat vijjog. Hét órakor megkezdődött az ágyuzás. Délfelé egy erdőbe érkezünk. Egész ideig vertük az oroszokat. Az erdőért nagy

harc volt. Kegyetlen szuronyroham. Én a kardom használtam.

A harc után megnéztem. Csupa véres volt. Muszka vér volt rajta.

Nov. 31. P...nál ismét megvertük a muszkát. Megint erdei szurony harc volt. De gránátok is hulltak. Az erdőben egy pár száz fát kidöntött a gránát. Ma hadsereg parancsban volt egy győzelmünk. Délután 4 óra felé megsebesültem. A lábfejem ment keresztül a golyó. A bakkancsomban megakadt.

Dec. 1. Nincs semmi. Ma nem volt harc. A lábom nagyon fáj. Bekötöttem újra.

Dec. 2. Még nem nézett meg az orvos. Nincsen cigarettám sem. Kellemtelen dolog. A lábom még jobban fáj, mint tegnap.

Délután fél háromkor kocsira ültünk és döcögünk éjjel fél tizenkettőig. Rettegetes ut volt. Ketten feküdtünk a kocsin. Ez nagyon keskeny volt. Ugy rázott, hogy nem csak a fájós lábam érezte, hanem az agyvelőmet is majd kirázta.

Nem szeretném ezt az utat még egyszer megtenni. A pokolnál is kínosabb. Sokkal jobb lett volna a tűzvonalban maradnom.

Végre megérkeztünk D...ba. Itt vizet kérünk. Jó fiúk voltak itt és finom bort és gisshüblit adtak.

A kórházban bekötötték a sebemet és ágyba tettek. Jól bevacsoráztunk. Igaz, hogy régóta nem ettem ilyen vacsorát. Teát és sültet adtak.

Befejezésül cigarettát is kaptunk. Igen jól esett minden. Az ápolónők nagyon kedvesek voltak.

Dec. 3. Miska szivart vett és csokoládét. Szóval főurak vagyunk. Ma felítették a vonatra. A vonat lassan döcög. Elgondolkozom.

Most már megértem, miért kaptam szivgörcsöt, mikor a gránát feldöntött. Nohát csodálatosan megmenekültem a biztos haláltól a jó Isten segítségével. Már vagy hétszer.

Erről regényt is lehetne írni.

Akkor az mondáná az, aki olvasta és nem volt itt, hogy fantázia szülte az egészet. Azt hiáné, hogy a regényt Jókai írta.

Az a fő, hogy ha bár séntán is, de három nap múlva otthon leszek és kapok jó káposztás tésztát. Három hét múlva majd megint tanulok járni, mint kis gyermek koromban. Csak már legalább ott tartanék.

Dec. 9. Egész éjjel utaztunk, ugyanazon a vonaton, amelyen elindultunk. Esik az eső. Reggel jöttünk át a magyar határon. Mégis csak szebb vidék ez, mint a többi. Talán a legszebb a világon. Szeretném ezt az áldott földet megcsókolni. A lábam összes esontja fáj. Majd csak elmúlik.

Szörnyű hideg van itt benn a kupében. Bár csak már melegben lehetnék. Ujságot szeretnék kapni. Vajon nem felejtettem el olvasni?

Dec. 5. Utazunk Nagyvárad felé.

*

Azóta a fiatal hadnagy haza érkezett. Megtanult ismét járni, mint gyerekkorában tette. A szülők szerető ápolása megint visszaszerezte az egészségét és most már másodszer indult el oda, ahol a halál és a dicőség virágai nyílnak.

x **Megfagyott**, széltől kivörösödött, kicserepesedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az Y-po jegyű **HARMAT TEJ CRÉME** és hozzávaló **Borax szappan** Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B Telefon 13-02

Békenap az egész világon.

A pápa, a lelkek fejedelme parancsolt s szavára február 7-én, a békenapon, az egész világegyház templomaiban imára borulnak le a hívők milliói, hogy imádkozzanak az áldott békéért, ami a legóhajtottabb a földön. Ebben a nagy közös fohásban együtt szállnak ég felé az egymással élet halálharcot vivó nemzetek imái is. Ime, XV. Benedek pápa újra egyesíteni tudta egy közös gondolatban az egymással adáz harcot vivó nemzeteket, akiknek e napon érezniük kell, hogy mindannyian tagjai egy nagy egésznek: egy keresztény családnak, kiket egy közös családfő egyesít.

Ez a gondolat oly hatalmas, annyira emberi, amely méltó a sziklához, melyen Jézus egyháza épült. Ez a hely magasztosan tülemelkedik a földi mértékeken, mert abban a ragyogásban, mely e helyet körül veszi, van egy égi sugár is, mely földöntúli fényvel árasztja el. Sok eszme kelt e helyről, mely eszmék az embereket közelebb hozták Istenhez, a békenap eszméje szintén ilyen krisztusi gondolat.

Lehet-e valami Istennek tetszőbb gondolat, mint az ellenfelek közös imája a békéért? A pápa, az összes keresztények közös atyja, megtalálta ezzel azt a magasztos szerepet, mely az ő fehér hatalmához legjobban illik, hogy ő legyen a béke apostola, aki legalább egy napra a békét, mint a legóhajtottabbat mutatja be a hareoló világnak.

A béke nemesak a haretér eredényeitől függ, s inkább a lelkekben születik meg, mint a haretéren. Ez a háboru örvöngő nemzetek deliriumából született meg. A világtörténelem keresni fogja az okokat, melyek ezeket a borzalmakat felidéztek s nem fog találni okokat, csak lázalmokat, melyek elleneinket ebbe a véres örületbe belevitték. A lelkekben kell keresni ennek a háboruak csiráit, tehát a békének is a lelkekből kell kisarjadoznia. A lelkeknek ezt a megmunkálását eszközli ez a világraszóló akció, amit a pápa megindított a békenap eszméjével s ebben az akcióban a pápa újra megmutatta, hogy a legnagyobb a föld fejedelmei közül.

Február 7-én a világ katolikusaival együtt Magyarország népe is leborul a Mindenható elé s kitarja előtte szívet. Ebben a szivben nincs semmi kapzsiság, nincs adáz gyűlölet; ebben a szivben csak halálos elszántság van az önfeláldozásra mindazért, ami nélkül élni nem akarunk: a hazáért, a vallásért, királyunkért, szabadságunkért, szeretneink jólétéért. Nem bántottunk senkit, de ezt a kis országot boldognak akarjuk látni. Ezt a békét akarjuk, ezért fohászunk s ezt a békét megfogja adni nekünk a könyörülő Isten!

Kihallgatáson a királynál.

Budapest, január 22. (Saját tud.) A király ma délelőtt kihallgatáson fogadta Burián bárót, az új külügyminisztert, utána Tisza miniszterelnököt fogadta, kivel háromnegyed óráig tanácskozott. Tisza este visszautazott Budapestre.

..HIREK

* **Egyházi hírek.** A hivatalos lap közli, hogy Ó Felsége dr. Csátszky István hercegprímási irodaigazgatót az esztergomi főkapitán mesterkanonokjává nevezte ki. Továbbá Döbrössy Alajos pécsi székesegyházi idősb mesterkanonoknak a tyulthai címzetes apátságot, melyet b. e. Széchényi Jenő nagyváradi kanonok viselt, adományozta. Dr. Szilvek Lajos pécsi székesegyházi ifjabb mesterkanonoknak pedig a Szent Miklósról nevezett székes landeki prépostságot, Kommandinger Vilmos lengyeltóti esperes-plébánosnak a Szent Benedekről nevezett tereskei cím. apátságot, Hosszu Fereac alsócsikkásonyi ker. főesperes, csikszentkirályi plébánosnak a bold. Szűz Máriáról nevezett zérmonostori apátságot adományozta.

* **A debreceni tanárvizsgáló bizottság tagjai.** A kultuszminiszter Debrecenben az egyetemnél középiskolai tanárvizsgáló bizottságot szervezett, melynek elnökévé dr. Láng Nándor debreceni tudományegyetemi nyilvános rendes tanárt nevezte ki. Vizsgáló biztosokká pedig kinevezte: Dr. Darkó Jenő debreceni e. ny. rendes tanárt a classica-philológiából, dr. R. Kiss István e. ny. r. tanárt a magyar és a művelődés-történelemből, dr. Papp Károly e. ny. r. tanárt a magyar irodalomból, Pápay József e. ny. r. tanárt a magyar és a finnugor nyelvészetből, dr. Pokoly József e. ny. r. tanárt az egyetemes történelemből, dr. Husz Richárd e. ny. r. tanárt a német nyelvészet és irodalomból, dr. Milleker Rzsó e. ny. r. tanárt a földrajzból, dr. Tankó Béla e. ny. r. tanárt pedig, a filozóphiából és a pedagógiából bizottság tagjainak megbízása az 1914-15. tanévvel kezdődőleg 5 évre szól.

* **6 %-os magyar hadikölcsön.** A Biharmegyei Takarékpénztár értesíti azon t. ügyfeleit, akik nála 1914. évi 6 %-os magyar hadikölcsönt jegyeztek, hogy a m. kir. pénzügyminiszter által kiállított kötvények mai naptól kezdve pénztáránál költségmentesen átvehetők.

* **A miniszter nem lép közbe a sakterekért.** A B) osztályú népfelkelők bemutató szemléje alkalmával sok minden furesaság megtörtént. Előkerültek meghalt emberek, pompásan kihizott tüdővésztes legények, alkalmatlan görbeshátú pájeszes metszők stb. stb. És csodák csodája, nagyszerű anyag lett belőlük. A vakok látnak, akik esetleg még nem akarnak látni, majd megtanulnak, a szivbillentyűtágulások összehúzódtak, a görbe hátak kiegyenesedtek, stb. stb. Az alkalmasnak talált armádiában van aztán szép számmal metsző is, akik béke időben a hangos polgártársak részére vagdalták a hizott és nem hizott libák nyakát. Most azonban be kell vonulniok és a csataterén szuronyal kell a metszést eszközölni. Biharvármegyéből tömegesen adtak be a zsidó hitközségek felmentési kérelmet a sakter érdekében egyenesen a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A hitközségek azzal indokolják kérelmüket, hogy ha el viszik a metszőt katonának, akkor nem lesz aki elvágja a liba nyakát és ha nem lesz vágott nyaku liba, akkor nem lehet libát enni, ami végtelen veszedelmet jelentene. A miniszter elutasította a metszők kérelmét. A miniszter elutasító intézkedései tegnap érkeztek meg a vármegyéhez azzal, hogy a vallás és köz-

oktatásiügyi miniszter nem tesz közbenjáró lépéseket a metszők kiszabadítására nézve. Így a metszőknek be kell vonulniok.

*** Przemyslben jól érzik magukat a katonák.** A világháború legkeményebb diója Przemysl, mely körül százezrekre menő orosz armádia ögyeleg, mint éhes farkas-csorda a jól bekerített akol körül, még mindég nem érzi a körülötte levő vasgyűrű szorítását. Egyre másra jönnek az értesítések, hogy a várban a lehető legjobban érzik magukat a katonák. Legujabban dr. Neuvirth György hadnagy levelezőlapot küldött Budapestre, a melyben a védő sereg tiszkaráról küldött tudósítást. A hadnagy levele a következő:

— Igen tisztelt Szerkesztő ur! Kérem b. lapjában közölni, hogy az alább felsorolt tisztek egészségesek és jól érzik magukat:

Lovag Arlov Viktor ezredes, Nagyvárad.

Kéler Szalay László százados, Miskolc.
Piller István főhadnagy, Miskolc.
Bucsi Károly főhadnagy, Budapest.
Egri Péter Pál főhadnagy, Ujpest.
Dr. Fábrián Béla segédorvos, Budapest.
Jólesz Béla hadnagy, Ujpest.
Dr. Neuvirth György hadnagy, Sátoralja-ujhely.

Kotsy Pál hadnagy, Legenye.
Dr. Kovács Kálmán hadnagy, Miskolc.
Adam Kálmán hadnagy, Gyöngyös.
Dr. Lédig Dezső hadnagy, Miskolc.
Rázsó Imre hadnagy, Miskolc.
Makay Géva hadnagy, Eger.
Pour Jenő hadnagy, z.
Nagyvályi Imre hadnagy, Miskolc.
Buczko Gábor hadnagy, Járdánháza.
Vetsey Géza hadnagy, Miskolc.
Roob József hadnagy, Miskolc.
Csöke József hadnagy, Budapest.
Rothman Mór hadnagy, Sajtószentpéter.
Migály Károly hadnagy, Diósgyőr.
1915. január 8.

Hazafias üdvözléssel

Dr. Neuvirth György hadnagy.

*** A koldusápoló és nagyváradai Szent László-menedékház egyesület gyűlése.** A nagyváradai Szent László-menedékház és koldusápoló-egylet e hó 23-án, szombaton délután 5 órakor tartja közgyűlését a Szent László-menedékház helyiségében. A közgyűlés tárgya lesz az alapszabályok módosítása. A közgyűlést megelőzőleg választmányi ülés lesz. Dr. Bundala Mihály prépost-kanonok egyesületi elnök kéri az egyesület tagjait, hogy a közgyűlésen minél számosabban jelenjenek meg, hogy az alapszabály változtatáshoz szükséges szám meglegyen s így a közgyűlés határozatképes legyen.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél, Szent János-utca 3. szám.

x **Családi rum** vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbankrt.-nál.

Butorozott szoba két-három önkéntes részére Kiadó. Bem utca 21.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7-B. Telefon 13-02.

Kiadó vendéglő, étterem, kávéház helyiségek mellék helyiségekkel berendezéssel vagy anélkül. Továbbá **üzletek, raktárak, műhelyek, iroda helyiségek,** ugyszintén **legmodernebb berendezésű butorozott szobák, hosszabb vagy rövidebb időre olcsóbb bér mellett kiadó.** Nagy Sándor-u. 4.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telkekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Szegény árva orilány** falusi papi háznál házfőnöki állást keres. A háztartás minden ágában jártas. Esetleges megkeresés a kiadóhivatalba.

x **Kiadó lakások.** Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

Kiadó 8-10 óra való istálló Szilágyi Dezső-utca 12.

Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczy-uton kapható.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombat: Művészt.
Vasárnap délután: Cigányprimás.
Vasárnap este: Jóéjt Muki! (Bemutató.)

A Szombati művészt.

A Szigligeti-színház szintársulata ma esti kabaréjának műsora a következő:

Az előadást konferálja Leó. Műsor: 1. rész. 1. Nyitány. Előadja a zenekar. 2. Férfi kettős. Énekli Bretán Miklós és Burányi Ferenc. 3. Ének és tánc-duett. Lejtik Lakatos Ilonka és Perényi Kálmán. 4. Magánjelenet. Előadja Rotteghy Margit. 6. Kuplék. Énekli Stoll Béla. 7. Tánc egyveleg. Lejtik M. Szirmai Hajnal és Tompa Béla. 8.

Aktuális stancák. Éneklik Polgár Mariska és Lakatos Ilonka.

Szünet. II. rész. 9. Melodráma. Előadja Varsa Gyula. 10. Saneonok. Énekli Feszthy Irén. 11. Műdalok. Énekli Medgyaszay Jenő. 12. Áriák. Énekli Görög Olga. 13. Haditudósító. Kuplé. Előadja Leó. 14. A dráma énekei. Énekes paródia.

A cigányprimás. Vasárnap délután a közkedvelt Cigányprimás lesz műsoron, a címszerepben Leó. Leóval, a két fő női szerepet Görög Olga és Feszthy Irén játsszák és ismert pompás szerepeik vannak Tompa Bélának és Medgyaszay Jenőnek. Ugyanez alkalommal bucsuzik Tompa Béla a délutáni előadások közönségétől bevonulása miatt.

Jó éjt Muki. Ennek a hétnek kétségtelenül a legnagyobb színházi szenzációja a Jó éjt Muki! vasárnap esti bemutatója, a mely iránt a közönség körében a leglázasabb érdeklődés mutatkozik, amely zsufolt házat jósolva, a színház pénztáránál nyilatkozik meg. A kacagtató, diszkrétan pikáns jelenetekben is gazdag, mulattató bohózat legjelentősebb szerepeit Sik Rezső (Muki), Pogány Janka, H. Körösi Juci játsszák. Varsa Gyula a maga nagy rutinjával, pompás kabinetalakításában viszi színre egy tanár szerepét és Perényi egy zenetanárt alakít, hogy a bemutató várható sikere után a Jó éjt Muki! a jövő hét reportázsának jökora részét fogja elfoglalni.

Minthogy a jövő hét elején a színházi bérlet lejár, a vezetőség a már ismert feltételek mellett új bérletet hirdet tiz előadásra. Egyben felkéri azokat, akik már meglevő bérleteiket megújítani óhajtják, hogy eziránt idejekorán intézkedni sziveskedjenek.

Legujabb táviratok.

A németek és franciák küzdelme.

Nyugati hadszíntér.

Berlin, január 22. A nagy főhadiszállás jelenti: A tengerpart és a Labassei csatorna között tartó eső lehetetlenné tette a nagyobb harci tevékenységet.

Arrasnál tüzérségi harcok folytak.

A Berry an laetól délnyugatra tegnapelőtt elfoglalt lövészárkok egyikét, mivel egy gyárnak beomló falai részben betemették, feladtuk és felrobbantottuk. A franciáknak Verduntól északra ellenünk intézett támadását könnyű szerrel visszavertük.

St. Mihieltől délre tegnapelőtt lefolyt harcok óta kisebb francia osztagok még hadállásaink közelében vannak.

Egy előretörésünk az arcvonalnak előtti terepet a franciák régi hadállásáig megtisztította az ellenségtől.

A Pont Mussowtól északnyugatra Crviv de Cavesért még folyik a harc.

A franciáknak állásunknak általunk visszafoglalt része ellen intézett erős támadását az ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertük. A Vogézekben Sennheimtől északra csapataink az ellenséget a Hartmanns weilerkopf magaslatról visszaverték és 2 tisztet és 125 főnyi legénységet foglyul ejtettek.

Keleti hadszíntér.

Kelet-Poroszországban a helyzet változatlan.

A Sucha szakaszon támadásaink lassan előre haladnak.

Pilicától keletre nincs semmi ujság. (Mineln. sajtóosztály.)

Ezeregyszázhetven millió a magyar hadikölcsön végösszege.

Budapest, január 22. (Saját tud.)

A pénzügyminisztérium közli, hogy a magyar hadikölcsön végösszege

1.170.000.000

azaz ezeregyszázhetven millió korona. Ezt az összeget adta Magyarország népe kölcsönül a háborus célokra.

Joachim herceg meggyógyult. Elragadtatással nyilatkozott katonáinkról.

Berlin, jan. 22. A Berliner Tageblatt jelenti, hogy Joachim herceg Vilmos császár legkisebbik fia az északi harcra kapott sebéből gyógyult és most ismét a keleti harcra van, ahol meglátogatta a magyar ezredeket s elragadtatással nyilatkozott a magyar tisztekről és a magyar katonákról. Többek között azt mondta, hogy a magyar katona a legkiválóbb hadierényekkel ékeskedik.

Küzdelmünk az oroszokkal.

Budapest, január 22. Főhadiszárlásról jelentik: A Visztulától északra tegnap élénkebb tűzérési harc fejlődött. Tűzérésünk különösen a legdélibb Nida szakaszon és Checynnél működött kiváló sikerrel, ahol egy vasúti állomás ellen elért telitalálat az oroszok vasúti forgalmát érzékenyen megzavarta. Váltakozó erejű tűzérési harc folyik a Visztulától délre és az arevonat egyes részein. Kárpátokban a helyzet változatlan. Hőfer altábornagy. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Regényesarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Írta: Cseres Andor. 65.

— Izmosabb vagy! — felelt miss Edith.

— A sok utazástól! — mondotta Magda.

— Barna a bőröd!

— A nap hevétől! — kértem, kedves nagynéném, Afrikában olyan ritka a fehérbőrű ember, mint a fehér holló! — legeti a nap az üde fehérszint.

— Te ám hosszasan tudsz beszélni! — mondotta Miss Edith.

Az asszony elnevette magát.

— A szájamba, a nyelvemre nem hull az afrikai napsugara, kedves nagynéném!

Ezen azután jó ízűen nevettek, meg ölelték egymást, karonfogva mentek be a nagyterembe, ahol már a vendégek és a rokonok nagy csoportban váraakoztak.

Magda folytonosan nagynénje arcára né-

zett, mintha szavait ajkai mozgásáról lesné le és a nagynéninek nem jutott még eszébe, hogy hirteleni megszólítással próbára tegye Magda apró csalását.

Károly pedig csak nézte az előtte lefolyó jelenetet, nem tudta, nem értette meg, hogy miért kellett anyjának süketté válnia Edith néni megérkezésekor.

Az anyja pedig fiával is épen úgy tett, mint Edith néniével, hogyha szólott hozzá.

— Mi történt anyámmal? — kérdezte egy alkalommal atyjától a fiu, — úgy veszem észre, hogy nem hall.

A lord, hogy fiát megnyugtassa ártatlan csaláshoz fordult:

— Mióta az az automobilszerencsétlenség történt, néha, úgy két hétben egyszer előfordul, hogy nem hall. De ez csak mulóbj.

— Igen, de ő azt állította, hogy a trozikus égálg okozta.

Az apa merően nézett fiára, mintha e kérdésem csodálkozónak.

— Csak nem találhatta ki azt a szörnyűséget nagynénjének, ami életét veszélyeztette.

Az ifju azután ebben megnyugodott, meg kellett nyugodnia, mert apja mondotta, aki nem türt ellentmondást.

A vendégek és rokonok, amikor látták miss Edith karján az asszonyt, teljesen meg voltak győződve arról, hogy a hosszú idő, amióta nem látták Duncan Evelint, előnyére alakította át a nőt, ismerték miss Edith vizgálódó, kutató észjárását és hogyha ők mind ezek mellett sem tudott felfedezni semmi gyanusat, nekik módjukban nem állott az ellenkező bizonyítására.

Folyt. köv.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

D. PAPP KÁROLY.

Tüzér, huszár, gyalogos

vagy

bármely fegyvernemhez

előírás szerinti egyenruhákat kifogástalanul készít

ifj. Erdős Albert.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyerdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy

Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörüldőt

nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, buszörögépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszereket, fej- és arcápoló piperezereket, mindennemű acél-árakat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, yukszemvágó, papír-, zseb- és tolkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyerdemű közönség szíves párfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston mű-
köszörüs

317—1915. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága az elhalálozás folytán megüresedett főjegyzői állásnak választás útján leendő betöltését a folyó évi február hó 11-én megtartandó rendes közgyűlés napirendjére tűzvé ki, felhívom mindazokat, akik a 7-ik fizetési osztálynak megfelelő törzsfizetés és lakpénz továbbá a szervezeti szabályrendeletben megállapított pótlékkal javadalmazott főjegyzői állásra pályázni kívánnak, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad város főispánja, méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál (Városháza I. emelet 4. sz.) folyó évi február hó 6-ik napjának délután 5 óráig adják be.

A főjegyzői állás betöltésével esetleg megüresedő tanácsnoki állásnak betöltését pedig a március havi rendes közgyűlés napi rendjére tűzvé ki a törv. hat. bizottság, ugyan azért ez alkalommal felhívom azokat is, akik ezen VII-ik fizetési osztályban 4800 korona fizetés és 1280 korona lakbérrel javadalmazott tanácsnoki állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad város főispánja méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve hivatalomnál (Városháza I. emelet 4. sz.) folyó év március 6 ik napján d. u. 5 óráig annyival is inkább adják be, mivel az elkésztett beadott, vagy kellően fel nem készített kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1915. január 19.

Rimler Károly,
polgármester.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

1316—1915.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. ministerium rendelete alapján kenyéret csak is az előírt keverék lisztből szabad előállítani és forgalomba hozni.

Figyelmeztetem a pékiparosokat, sütőket és piaci kenyérfarásokat, hogy a kenyéret és egyéb süteményeket, csak is az előírt kevert lisztből állíthatják elő, fehér lisztből készült kenyér árukat forgalomba hozni nem szabad.

Ezen fontos mezőgazdasági és közéleti érdekét védő rendelkezés ellenőrzésére közegeimet utasítottam, s ebből folyólag figyelmébe ajánlom az összes kenyér sütőknek és kenyérfarásoknak, hogy ha általuk, nem a rendeletben előírt lisztből előállított kenyér hozatnék forgalomba a szabálytalanság megtorlása, a büntető eljárás a legszigorubb fog alkalmaztatni.

Nagy-Várad, 1915. január 20.

Rendőrség.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
1163—1914. szám.

Hivatalos hirdetmény.

Felhívom az ebtulajdonosokat, hogy ezen hirdetmény közzétételétől számított 15 nap alatt, illetve legkésőbb március hó 1-ig az ebadót városi pénztárba annál is inkább befizessék, mivel a mulasztók a szabályrendeletileg megállapított ebadó kétszeres esetleg háromszoros összegében fognak elmarasztaltatni.

Nagyvárad, 1915. január 16.

Gerő.
rendőrfőkapitány.

